

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HÍRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A kolozsvári választás.

Kolossvár, aug. 7. A kolozsvári első választókerületben, amelynek mandátuma Pisztory Mór országgyűlési képviselő elhunytával üresedett meg, ma volt az új képviselőválasztás. Négy jelölt állott szemben egymással, még pedig: Böhm Mihály, Deák Albert, Hevesi József és Kecskeméty István. A választás délelőtt 9 órakor kezdődött. Délben a szavazatok aránya a következő volt:

Böhm Mihály	24
Deák Albert	94
Hevesi József	59
Kecskeméty István	166

Délután háromnegyed ötkor a következő volt a szavazatarány:

Böhm Mihály	355
Deák Albert	235
Hevesi József	236
Kecskeméty István	399

A választás este nyolcz órakor teljes rendben ért véget. Abszolút többséget a jelöltek egyike sem kapott, hanem pótválasztás lesz Böhm Mihály és Kecskeméty István között.

Nagy befolyással volt a választásra Apáthy István egyetemi tanárnak Nápolyból küldött nyílt levele, amelyben arra inti a választókat, hogy Deák Albertre ne szavazzanak, mert haladópartí és szabadelvűpartí elemek állanak mögötte.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Gyűlölet.

— Lengyelből. —

Végighaladt a pusztaságon s nem törődött az esővel, melyet a szél az arcába csapott. Korán megöszült feje körül csak úgy lobogott fehér haja. A fergeteg, meg a megtorlás, a bosszu vágya ösztönözte őt előre. Meg-megbotlik a sötétben, egyszer el is esett már. De azért csak megy tovább. Hova? Hiszen nem is látja az utat. De mit törődik ő ezzel? A gyűlölet, amely egyre előre ösztönzi, majd megmutatja neki az utat. Lihegve, véresen, — hiszen annyit elesett már — örülten rohan tovább. Oda, ahol lelki szemeinek véres ösztöne közelebb varázsolja neki a célt, amely után igyekszik.

Hét éve annak, hogy a katonasághoz ment s hogy Katja örök szerelmet esküdött neki. Amikor azonban új esztendőre hazatért, Katja már menyasszonya volt a sztaroszta fiának.

Eleinte tombolt, mint az őrült. Miért is nem értesítettek erről idejében? De én istenem, ki tud irni a Don völgyében? A pápa talán, meg a sztaroszta is, de hát ezeknek volt rá okuk, hogy ne irjanak. Miután első fájdalmát kitombolta Dankó a szülői házban, elhatározta, hogy a hűtelent megvetéssel sújtja. Nem sza-

Apponyi Albert gróf beszámolója.

Budapest, aug. 7. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ma este eberhardi birtokára utazott, ahol szabadságát tölteni fogja. Apponyi gróf szeptemberben visszatér Budapestre és innen nyomban Jászberénybe utazik, hogy választói előtt beszámoljon a politikai helyzetben beállott új fordulatról. Beszédét országszerte nagy érdeklődéssel várják. Egyébként szeptemberben lesz 25 esztendeje, hogy Apponyi Albert grótot Jászberényben első ízben megválasztották országgyűlési képviselővé.

A telefon olcsóbbá tétele.

Budapest, aug. 7. A telefon olcsóbbá tételére vonatkozó törvényjavaslat már kidolgozás alatt van a kereskedelemügyi minisztériumban. A törvényjavaslatot Kossuth Ferencz már októberben a képviselőház elé fogja terjeszteni.

Csendélet a Társadalomtudományi Társaságban.

Budapest, aug. 7. A Társadalomtudományi Társaság mai közgyűlésén tudomásul vette Andrássy Gyula gróf elnök lemondását és megbotráncozással utasította vissza az elnökség ellen szórt rágalmakat. Többek közt felszólalt Pikler Gyula dr. egyetemi tanár, alelnök is és beszédében azt a kifejezést használta, hogy „Wolfner Pál hazudik”. E kifejezés miatt Wolfner Pál Pikler Gyulát provokáltatta.

bad megtudnia, mennyit szenvedett miatta! A következő vasárnap ő volt a legzajosabb a táncznál, a legvidámabb. A legények és lányok nem látták vérző szívét, ők csak mosolyt láttak, nevetést hallottak. S csodának tartották ezt, amit nem tudnak megérteni.

Másnap Dankó visszatért ezredéhez. Eleinte jól ment minden. A szigorú fegyelem, a sok munka nem engedte felszínre kerülni benne a véres indulatokat. De mennél inkább közeledett az esküvő napja, annál szomorubb, kedélytelenebb lett s a lakodalom napján egyszerre csak eltűnt a kaszárnyából.

Szülőfalujában ez alatt az orosz parasztszokás teljes pompájával megtartották a lakodalmat. A pápa megáldotta az ifjú párt, az új otthon ajtajában valaki átnyújtotta neki a szokásos kenyeret és sót. Ekkor kiáltás hallatszik, rekedt ordítás s Dankó, aki észrevétlenül idáig jutott, letépi hűtlen kedvesének fejéről a koszorút, kezei a széles lánczokkal ékesítet: nyakat keresik, hogy megfojtsák azt, halvány, véresre harapott ajkairól állati, vad hangok törnek elő.

Mikor újra eszméltre ébredt Dankó, már a katonai kórházban találta magát. A szökevény üldözésére kiküldött kozákok még jókor érkeztek, hogy a félig agyonvert embert kiragadják a nekidühödtt lakodalmi tömeg kezei közül. Katja ezalatt félreállt s lakodalmi diszét igazgatta.

Két héttel később Dankó már elhagyhatta a kórházat. Ötven korbácsütés és egy délzi-

Kivándorlók pusztulása.

Madrid, aug. 7. A tengerészetiügyi minisztérium távirati jelentést kapott a „Sirio” olasz kivándorlóhajó menekültjeiről. A jelentés szerint a megmentett utasok közt van: 358 olasz, 40 spanyol, 10 arab, 14 osztrák, 4 argentiniai, 4 görög és 2 montenegrói. Tizenkilenc menekültnek a kilétét még nem állapították meg.

Madrid, aug. 7. A „Sirio” katasztrófájáért a hajó kapitányát és két tisztjét teszik felelőssé. Letartóztatták őket és megindították ellenük a bűnvádi eljárást, mert a katasztrófánál nem teljesítették kötelességüket és nem törődtek az utasok megmentésével. Azt a hírt, hogy a hajó kapitánya a szerencsétlenség pillanatában a parancsnoki hidon agyonlőtte magát, hivatalosan megczáfolják.

Madrid, aug. 7. Eddig 200 holttestet fogtak ki a tengerből. Az áldozatok között igen sok az asszony és a gyermek. A megmenekültek közt óriási a kétségbeesés. Sokan közülük megőrültek.

Szerelmi dráma.

Temesvár, aug. 7. Tragikus szerelmi dráma játszódott le ma Temesvárott. Szirvay Andor nagyváradi építész jegyesével, Cserny Rózával Temesvárra érkezett, hogy meglátogassa menyasszonya édesanyját. Itt megismerkedett leendő sógornőjével, Cserny Eliz varrónővel, akibe beleszeretett. A menyasszonyt végtelenül bántotta a dolog, különösen, mi-

bériai csapathoz való áthelyezése volt a büntetés a szökésért. Ezután hét olyan esztendő következett, a milyennél rosszabbat még a száműzöttek sem élnek át. De Dankó stoikus nyugalommal viselte sorsát. Az ő lelkében csak egy érzés élt még, lángoló gyűlölete és bosszuvágya. Édes anyja ezalatt meghalt s a pápa elküldte neki édes anyja utolsó üzenetét: hogy bocsásson meg azoknak, akik megbántották, mert a gyűlölet tönkre fogja tenni egész életét. De a jó öreg levele csak az ellenkezőt érte el, mint amit akart. Az is ott állt benne, hogy Katja boldog s hogy már anyává lett. Ez pedig csak fokozta a Dankó fájdalmát.

A fegyenc csapatnál még sohasem volt ilyen buzgó és lelkiismeretes katona, mert meg senki úgy nem vágyott a szabadságra, mint ő. Hiszen ha szabad lesz, kielégítheti bosszuvágyát!

Dankó néhány óra előtt érkezett szülőfalujába. De a korán megöszült, megöregedett emberben senki sem ismerte meg a délczeg katonát. A korcsmában Katja után tudakozódott, de azt mondták neki, hogy a szomszéd faluba ment, beteg anyja látogatására. Az ura, aki most atyja helyett sztaroszta lett, egyedül van otthon magános pusztai lakában.

Dankó arra felé vette útját. Igen, ez lesz a legördögibb bosszu. Holnap ha az asszony hazatér, hadd találja vérbe fagyva forrón szeretett urát. De vajon kitalálja-e kinek a műve ez? . . . Ah, bizonyára! . . . Es pihenés

dön észrevette, hogy nővére is viszonozzé Szirvay vonzalmát. Elkeseredésében *vitriolt ivott*. Midőn Cserny Eliz ezt megtudta, szintén *megmérgezte magát foszforoldattal*. A két leányt haldokolva szállították a városi kórházba.

Nagy tűz Stettinben.

Stettin, aug. 7. A város raktárnegyedében tegnap óta óriási tűzvész dühög. Tíz nagy raktár és az Odera hidja teljesen elpusztult. A tűz egyre terjed.

Előfizetési felhívás.

„A Tengerpart”, Fiume egyetlen reggeli magyar napilapja, az ünnep- és vasárnapokat követő napok kivételével naponként reggel hat órakor jelenik meg.

Előfizetési árak.

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	24 korona.
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy hónapra	2 „
Egyes szám ára 6 filler.	

A fiumei állami- és magántisztviselőket abban a kedvezményben részesítjük, hogy a lapot évi 14 korona 10 fillérért, tehát havi előfizetéssel 1 korona 20 fillérért kapják házhoz hordva.

Előfizetést bármely naptól kezdve fölvesz „A Tengerpart” kiadóhivatala Fiume, Riva Szápary, Adria-palota.

KÜLÖNFÉLE.

— **Személyi hír.** Catti György dr. városi kórházi főorvos ma hosszabb szabadságra elutazott Fiuméből. A főorvost távolléte alatt Sichich Armin dr. fogja helyettesíteni.

— **A dalmát helytartó Fiumében.** Nardelli dalmát helytartó ma reggel Bécsből Fiuméba érkezett és a rá várakozó „Dalmát” yachttal mindjárt tovább utazott Zárába.

— **A központi választmány,** mint már jelentettük, holnap, szerdán délután Vio Ferencz dr. polgármester elnöke alatt ülést tart, amelyen a múlt ülésen hozott határozatok ellen beadott felszólalásokat fogják tárgyalni.

nélkül, sebesen rohan tova a sötét éjszakában . . .

Szürkén válnak el az ócska háznak falai az éjjeli villámokkal feltett mennyboltozattól. Nesztelen léptekkel közeledik. Meg kell őt ölnie! Hogy mi lesz aztán vele, az ugyis egyre megy.

Egy alacsony ablak nyitva áll, talán már nyomasztó nagyon a levegő, s egy éjjeli lámpa gyengén világít a szobában. Dankó egy ugrással fent terem az ablakpárkányon, egy pillanattal később már bent van a szobában.

Minden csendes. Csak a megkötözött ebek vonítanak az éjszakában. De ki törődik a kutyaugatással a pusztaságon? A ragadozó állatokéhoz hasonló csuszó-mászó léptekkel kuszik Dankó a menyegzős ágyhoz, kése magasra emelve kezében. Már elérte a függönyts félrehuzta. Szemei zöld fényben égnek, mint a hiénáé. Gyenge lélekzetet hall a függöny mögött. Ott fekszik halálos ellensége . . . Görésösen szorítja a kést. S most már egészen félre van tolvá a függöny. De az ágy csaknem üres. Csak az egyik sarkában alussza édes álmát egy szőkefürtös kis fiúcska . . .

Katja gyermeke meg azé az emberé! Hogy hánykolódik a lelke ennel a gondolatnál. Ez ám a boszu! Egyetlen gyermekük halála a legszörnyűbb büntetés lenne rájuk! De gyermeket ölni bűn. De miért ne? Ennek a kigyó fajzatnak gyermeke is csak kigyóvá fejlődhet. Ekkor magasra emeli a kést. De a

— **A városi zenekar nem megy Budapestre.** A városi zenekarnak Szent István-napja alkalmából, augusztus 18-ára tervezett budapesti kirándulása elmarad. A nyári hajóraj ugyanis épp akkor fog Fiumében időzni s a hajóraj tiszteletére rendezendő ünnepeken részt fog venni a városi zenekar is. Azoknak, akik a kirándulásra jegyüket már megváltották, a jegy árát visszatérítik.

— **Magyar zenemű sikere Abáziában.** Vasárnap, folyó hó 5-én a fűrdőzenekar rendes hangversenyén megismételte Major J. Gyula már multkor előadott *Magyar rapszódiaját*, amelyet ezuttal is lelkes tapsal fogadtak. A jelenvolt magyarok zajos ovációban részesítették az ott időző szerzőt, aki családjával már a legközelebb elutazik Cantridáról, ahol eddig nyaralt.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap jelentése szerint a király Szobovics Lajos miniszteri tanácsosi címmel felruházott osztálytanácsosnak, aki évekket ezélt a fiumei kormányzó-ságnál volt hivatalban, a miniszteri tanácsosi jellegűt adományozta.

— **Megjött a „Pannonia.”** A kivándorlókat szállító „Pannonia” Cunard-gőzös ma délután 5 órakor a fiumei kikötőbe érkezett. A kivándorlóhajó 121 visszavándorlót hozott Amerikából, akik Triesztben szálltak partra. Triesztben 34 kivándorló szállt fel a hajóra.

— **Kirándulás Vegliába.** E hó 12-én, vasárnap, a Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság tengeri kirándulást rendez Vegliába az ottani bucsu alkalmából. Indulás Fiuméből reggel, visszatérés Vegliából este.

— **Hajójáratok menetrendváltozása.** A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság a következő menetrendváltozásokat teszi közzé:

A *fiume—csirkvenicza—novii vonalon* aug. 10-étől kezdve a következő menetrend lép életbe: Indulás *Fiuméből* délelőtt 9 órakor és délután 5 órakor. Indulás *Noviból* hajnali 5 órakor és délután 1 órakor.

A *buccarii vonalon* augusztus hó 13-ától kezdve az első járat indulása Buccariból reggel 6 óra 15 perczkor, míg a második járat indulása és érkezése változatlan marad.

— **A népkönyvtár bezárták.** A népkönyvtár vezetősége tudatja, hogy a nagy hőség miatt a könyvtár szeptember hó elsejéig zárva lesz.

gyermek mosolyog s álmában dadogva ejti ki a szót: anyám . . .

Anyám!!! Reszkető ujjai közül kiesik a kés. Igen, így aludt ő is sok sok éven át s álmában így mosolygott ő is az édes anyjára. És ha visszajött a földekről, a gyermeki boldogságnak milyen érthetetlen dadogásával futott elébe! Most már meghalt ő is. Talán azért, mert fiából földönfutó lett. És ő, ő a szerencsétlen, egy másik gyermek ágyánál áll és egy másik anyát akar megfosztani legdrágább kincsétől! . . .

Nagyot nyögött és kezébe temette arcját. Évek óta most pergett először köny a szeméből. Görésös remegés reszketette meg egész valóját s térdre roskadt a gyermek ágya mellett.

A kicsike felébredt. Kérdőleg nézett az előtte térdelő idegerre, de nem féltéken. Dankó most már nem birt magával: összecseszkölte a kicsike homlokát, ajkát, szemét, mint valamikor az ő édesanyja tette vele, míg a kicsike megijedt és sirni kezdett.

Dankó végre kiugrott az ablakon. De megint csak rohant előre éjben, sötétben, viharban . . . De most már nem üzték tovább a gyűlölet furiái.

— Anyám, anyám! — kiáltott ujjongva. — Hála neked anyám, egyetlen fiad feltámadott.

Hajnalban egy paraszthoz beszegődött cselédnek. A lelkéből örökre kiveszett a gyűlölet s nem volt nálánál munkabíróbb ember az egész vidéken.

— **A czápa!** Már napok óta beszélget magáról a czápa. Vigan uszkál a Quarneróban s időközönként föl-földugja kíváncsi fejét hol itt, hol amott, hogy az emberek közt körülnézzen. De amig eddig csak tisztes távolban maradt, ezuttal tolakodásnak nevezhető dolgot követett el. A révhivatal ugyanis hivatalos jelentésben tudatja, hogy a Mária Terézia-moló végénél egy harmadfél méter hosszúságú czápa látta. Tessék tehát óvakodni a fürdésnél!

— **Elgázolt vasuti ór.** Dugaresa állomáson, mint Károlyvárosból jelentik, tegnapelőtt halálos végű szerencsétlenségnek lett az áldozata egy ottani vasuti ór. A szerencsétlen ember egy társával tricziklire ült, hogy a pályát megvizsgálja. Amint a vasuti pályatest egy kanyarulatához érték, szembejött velük a fiumei tehervonat. Pillanat alatt lefordították a tricziklit a sínekről, s az egyik szerencsésen félreugrott a vonat elől, de a vasuti órnak már nem volt elég ideje a menekülésre. A tehervonat keresztülgazott rajta s borzalmasan összeroncította. Holttestét Dugauresában temették el. A szerencsétlen embert feleségén kívül öt kis gyermeke gyászolja.

— **A lakótárs.** Suglian Dusán kivándorlónak szombaton 334 korona készpénz tüssent el az Albergo Popolareban levő lakásáról. Hlandy Szilárd kivándorlónak ugyanaznap kalapja és felöltője vált kámforra. Mindketten kutatni kezdtek s Hlandy meg is találta kalapját Marosi Antal brassói illetőségű, 31 éves péklegénynél, aki szinten az Albergo-ban lakott. A felöltőjét azonban nem találta meg. Marosi egy szobában lakott Sugliannal, aki ebből kiindulva, feljelentést tett a rendőrségen Marosi ellen, akit le is tartóztattak. Kihallgatása során nem tudta magát igazolni s írásai egyáltalán nem voltak. Azt vallotta, hogy foglalkozása nincs s egy hét előtt jött Fiuméba látogatába. Megmotosásakor 60 koronán felüli készpénzt, arany ékszereket és két csomag játekkártyát találtak nála. Több tanu egybehangzóan bizonyította, hogy Marosi hamis kártyás. Ezenkívül Hlandy vallomásából kiderült, hogy Marosi külföldre szülő utlevelét egy hadkötelezettsége előtt álló legénynek pénzért eladta, így elősegítvén annak Amerikába való kiszökését. Ma újból kihallgatta a rendőrség Marosit, aki konokul tagadta az ellene felmerülő vádakát. Minthogy bűnösségét bebizonyítani nem tudják, a rendőrség ma délután 6 órakor szabadlábra helyezte Marosit, valószínű azonban, hogy illetőségi helyére fogják tolonczolni.

— **Hajók forgalma.** Ma a kikötőnkbe érkezett a „Carlo” osztrák gőzös Bonából. — Elindultak: a „Molfetta” olasz gőzös Bariba; a „Kassa” Adria-gőzös Valenciába és a „Helios” osztrák gőzös Batumba.

— **Hanyag tengerésztsztek.** Az olasz tengerészeti miniszter rendeletet adott ki, hogy az olasz hadihajók legfeljebb nyolcz napig tartózkodhatnak egyfolytában olasz kikötőkben és egyszerre mindig csak három-három hajó egy kikötőben. Ennek a rendeletnek az oka Ferri és társainak a leleplezése az olasz tengerészeti viszonyokról. Ezekből a leleplezésekből egyéb visszaélések közt az is kiderült, hogy a tengerésztsztek sokszor hónapokig feléje sem néznek a hajójuknak és a legénység kiképzetlenül marad.

— **Kivándorlók nyomoruságai.** Pensacolából, Floridából felhaborító eset hire érkezik, amely azt bizonyítja, hogy ott a rab-szolgotartás még mindig dívik. A viszonyokkal ismeretlen bevándorlót kapzsi és lelketlen vállalkozók hatalmukba kerítik, azután a legnehezebb munkára kényszerítik, verik, kinozzák és díjat sem adnak neki. Most száz bevándorló — többnyire német — vádolja ilyen embertelen dolgokkal a „Jackson Lumder” lockhardti társaságot. Ezeket a szerencsétleneket szövetségi hivatalnokok togták össze elfogatási parancsok alapján; a hallatlan visszaélést azonban valószínűleg nagyon nehéz lesz bizonyítani, mert ezen a vidéken nagyon nehéz tanut kapni s a lakosság összetart. A panaszkodók, akiknek sikerült megszökniök s a pensacolai német konzulhoz fordultak oltalomért, azt állítják, hogy elfogatásuk után napi tizenhat órai

„De la Ville“
Szálloda, Kávéház és Étterem.

Az átutazó
és a helybeli magyarság
találkozó helye.

A kávéházban naponta
zombori Lakatos Sándor
czigányzenekara hangversenyez.
Az étteremben naponta
— frissen csapolt pilseni sör. —

Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,

a „De la Ville“ szálló, kávéház és étterem
tulajdonosa.

Clotild főhercegnő szálloda
Cirkvenizza.

Közvetlenül a móló mellett, szép kilátás-
sal a tengerre. Kitűnő vendéglő szép
helyiségekkel.

Magyar konyha. Pilseni hordósör.

Mérsékelt árak.

HEIM C.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs-
keményítőgyár részv.-ársaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség
fénykeményítő
táblácskákban.
A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Első fiumei magyar
szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó
munkát a legjutányosabb árak mellett
Szigoru pontosság és kiváló szakértelem

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Corsia Deák 34. sz., IV. em.

Előfizetések és hirdetések

„A Tengerpart“

kiadóhivatalához

Adria Palota, Riva Szápáry

czimzendők.

Szabott árak.

V. E. & A. de ROSSI

Piazza delle Erbe 7. (Óváros.)

Többször kitüntetett czipőraktára.

Saját készítésű legkitűnőbb

férfi-, női-, és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kőfogástalanul
eszközöltetnek.

Szabott árak.

BUDAPESTEN

AZ EGYETLEN

FÜGGETLEN

ELLENZÉKI

NAGY-NAPILAP:

„AZ UJSÁG“

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 28.— kor.

Felévre . . . 14.— „

Negyedévre . 7.— „

Egy hónapra 2.40 „

Gyönyörű albumajándék karácsonyra **AZ UJSÁG** minden
előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: „Az Ujság“ kiadóhivatala, Budapest, VII., Kerepesi-út 54. sz.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, **FIUME** palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászatba vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

— ESEGUISE —

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.